

grafija« i film, ali to su zastarjelice pa je slobodna za novo značenje. U obzir još dolaze i riječi zvukopisnica i slikopisnica. Da se toga tko sjetio u početku, lakše bi ih bilo uvesti u upotrebu.

(S. B.)

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA – – HRVATSKA ZNANSTVENA MATICA

U *Jeziku* sam dva puta pisao protiv toga što je naziv Sveučilišne knjižnice promijenjen u Nacionalna i sveučilišna biblioteka (NSB) (u X. i XXX. godištu), tražeći da se u naziv vrati riječ knjižnica, ali dosad bez uspjeha. Naš čitatelj Ante Rukavina iz Gospića poslao nam je dopis u kojem predlaže da NSB promijeni

ime u Hrvatska znanstvena matica. Prijedlog je veoma zanimljiv jer pokazuje kako ljudi pronalaze lijepe nazive kad misle izvan zadanih okvira i zato smo ga kanili objaviti. Dok je čekao na red, novinarka Sineva Pasini napisala je u *Vjesniku* članak *Novo ime za hrvatsku sovu* (18. II. 1991) pa se poslije razvila mala rasprava u kojoj je A. Rukavina iznio svoj prijedlog (u *Vjesniku* 26. II. 1991). Budući da ga je najprije poslao nama, potrebno je da ga zabilježimo i u *Jeziku*. To ujedno pokazuje da NSB nema nikakva razloga da ustraje na nazivu biblioteka. Koliko i nije zadovoljna knjižnicom, u prijedlogu A. Rukavine ima bolju mogućnost, svakako bolju od BIC – Bibliografsko-informativni centar.

(S. B.)

VIJESTI

GODIŠNJA SKUPŠTINA HFD-a

28. veljače 1992. održana je godišnja skupština Hrvatskoga filološkog društva s veoma bogatim dnevnim redom. Prof. Ivo Frangeš izvijestio je o osnutku Hrvatskoga slavističkoga komiteta. Prof. Ante Stamać govorio je o preustrojbi Društva i traženju nove formule postojanja. Urednici pojedinih časopisa izvijestili su o časopisima što ih Društvo izdaje. Usprkos ratnim uvjetima časopisi su izlazili uglavnom redovito. Pokreće se i novi književni časopis *Zrcalo*. Izdavačka djelatnost HFD-a bila je zadovoljavajuća, primjerena financijskim mogućnostima. Najveću pozornost privukla je središnja točka dnevnoga reda – rasprava o novom statutu. Statut otvara široke mogućnosti djelovanja društva osnivanjem ogranaka u dru-

gim središtima, kako bi se oživila djelatnost Društva gdje je bila silom ugušena (Petrinja, Bjelovar...) i gdje bi ona po strukturi školstva morala postojati (Osijek, Split, Zadar, Rijeka, Pula, Gospić...). Članom HFD-a može postati svaki diplomirani filolog državljanin republike Hrvatske, iznimno i nefilolog. Otvorena je i mogućnost počasnoga članstva kako bi mnogi strani kroatisti (slavisti) premda nisu hrvatski državljani, mogli zbog svojih zasluga postati članovima toga uglednog društva. Uvedena je i članarina (300 HRD). Kako čitav Statut odiše novim sadržajem i duhom, i njegovo je nazivlje usklađeno s tim. Tako su se sad neke sekcije preimenovala u odjele. A da to bude sasvim demokratski, ostavljeno je na volju pojedinim odjelima kako će se nazvati. A što je za nas posebno zanimljivo, Sekcija za kul-

turu hrvatskoga književnog jezika preimenovana je u Odjel za kulturu hrvatskoga jezika. Kako bi Statut HFD-a bio zacijelo zanimljiv čitateljima Jezika, a taj je časopis prvijenac HFD-a, donosimo stoga cjelovit tekst.

M. Mamić

Na temelju člana 17. Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana, »Narodne novine Republike Hrvatske«, broj 10/90, Skupština Hrvatskoga filološkog društva na sjednici održanoj 28. veljače 1992. donijela je

STATUT HRVATSKOGA FILOLOŠKOG DRUŠTVA

I. DJELATNOST

Članak 1.

Hrvatsko filološko društvo (kratica: HFD) dobrovoljna je izvanstranačka organizacija filologa koji žive i djeluju u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

HFD društvena je organizacija organizirana prema Zakonu o društvenim organizacijama i udruženjima građana te ima svojstvo pravne osobe.

Članak 3.

Sjedište je HFD-a u Zagrebu, u prostorijama Filozofskog fakulteta, Ulica Đure Salaja 3.

Članak 4.

Pečat HFD-a okrugla je oblika promjera 29 mm, kojemu je uz rub tekst: Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, a u sredini su stilizirani inicijali HFD. Tri glagoljska slova HFD znak su društva i nalaze se na svim njegovim izdanjima.

Članak 5.

Djelatnost HFD-a obuhvaća ukupno područje filologije: proučavanje jezika i književnosti u svekolikim filološkim disciplinama (lingvistika, teorija i povijest književnosti), napose proučavanje hrvatskoga jezika i hrvatske književnosti (kroatistika), ali i drugih jezika i književnosti (anglistika, germanistika, orijentalistika, romanistika, slavistika).

Članak 6.

HFD promiče filološku djelatnost, znanstveni i stručni rad u filološkim djelatnostima, proučavanje i poučavanje jezika, osobito hrvatskoga jezika. Brine se o položaju filološke djelatnosti u društvu. Popularizira filološke znanosti i potiče širenje filoloških znanja. Društvo se brine o znanstvenom i stručnom usavršavanju svojih članova, o ostvarivanju njihovih stručnih interesa i o zaštiti njihova stručnog položaja u društvu.

II. ČLANSTVO

Članak 7.

Članom HFD-a može postati svaki filolog, diplomirani stručnjak iz filoloških disciplina, državljanin Republike Hrvatske. Članom HFD-a može postati i stručnjak iz nefiloloških disciplina ako se bavio filološkim radom odgovarajuće stručne vrijednosti.

Članak 8.

Članom se postaje ispunjenjem pristupnice HFD-a. Pristup potvrđuje Predsjedništvo HFD-a. Ako Predsjedništvo odbije potvrditi pristup, kandidat se može pismeno žaliti Skupštini HFD-a, a Skupština donosi konačnu odluku.

Članak 9.

Prava i dužnosti članova HFD-a:

- da sudjeluju u radu HFD-a
- da u radu ostvaruju zadaće iz djelatnosti HFD-a

- da predlaže, bira i bude izabran u organe HFD-a.

Članak 10.

Članstvo u HFD-u prestaje istupanjem ili brisanjem iz članstva. Istupanje je dobrovoljno, a član istupa iz HFD-a podnošenjem pismene obavijesti Predsjedništvu HFD-a.

Članak 11.

Brisanje iz članstva HFD-a provodi se zbog grube povrede dužnosti ili djelovanja člana HFD-a očito suprotna zadaćama HFD-a. Odluku o brisanju na temelju provedena dokaznog postupka donosi Predsjedništvo HFD-a u funkciji Suda časti.

Članak 12

Počasnim članom HFD-a može postati filolog iz inozemstva zaslužan za promicanje hrvatske filologije.

III. OBLICI ORGANIZIRANJA

Članak 13.

Rad u HFD-u organizira se prema užim filološkim područjima (lingvistika, teorija književnosti, kroatistika, strani jezici i dr.) u odjelima, odnosno sekcijama. Rad u odjelima organiziraju pročelnici odjela. Pročelnika imenuje Predsjedništvo HFD-a.

Članak 14.

U HFD-u djeluju:

1. Zagrebački lingvistički krug
 2. Sekcija za teoriju književnosti i metodologiju povijesti književnosti
 3. Odjel za kulturu hrvatskoga jezika
 4. Sekcija za strane jezike
 5. Odjel za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti
 6. Sekcija za orijentalistiku
 7. Sekcija za fonetiku.
- Odjeli nisu pravne osobe.

Članak 15.

Novo odjele osniva ili postojeće ukida Predsjedništvo HFD-a, a odluku konačno potvrđuje Skupština. Prijedlog za osnivanje novih ili ukidanje postojećih odjela može podnijeti najmanje deset članova HFD-a.

Članak 16.

Radi ostvarivanja zadaća HFD osniva i objavljuje časopise i druga izdanja. Predsjedništvo imenuje uredništvo te glavnog i odgovornog urednika časopisa i publikacija. Predsjedništvo upravlja ukupnom izdavačkom djelatnošću HFD-a.

Članak 17.

HFD je osnivač ovih časopisa:

1. Jezik
2. Umjetnost riječi
3. Suvremena lingvistika
4. Književna smotra
5. Croatica
6. Strani jezici
7. Suvremena metodika nastave hrvatskoga jezika
8. Govor
9. Zrcalo

HFD izdaje Znanstvenu biblioteku Hrvatskoga filološkog društva.

Članak 18.

Novo časopise, odnosno izdanja osniva ili postojeće ukida Predsjedništvo HFD-a, a odluku potvrđuje Skupština. Prijedlog o tome može podnijeti najmanje deset članova HFD-a.

Članak 19.

Članovi HFD-a koji žive i rade izvan Zagreba mogu se radi uspješnijeg djelovanja organizirati u ogranke HFD-a. Ogranci HFD-a nemaju svojstvo pravne osobe. Rad ogranka utvrđuje se posebnim pravilnikom, a donosi ga Predsjedništvo HFD-a.

Članak 20.

HFD surađuje s filolozima, filološkim društvima i ustanovama u inozemstvu. HFD se može učlaniti u međunarodna filološka udruženja. Radi djelotvornije suradnje u međunarodnim filološkim udruženjima HFD može izabrati i posebna tijela. Hrvatski slavistički komitet HFD-a napose surađuje s Međunarodnim slavističkim komitetom.

IV. ORGANI UPRAVLJANJA

Članak 21.

Organi upravljanja HFD-a jesu:

1. Skupština
2. Predsjedništvo
3. Nadzorni odbor.

1. SKUPŠTINA

Članak 22.

Skupština je najviši organ upravljanja i odlučivanja HFD-a, a čine je svi članovi HFD-a. Redovita sjednica Skupštine održava se jedanput godišnje. Izborna skupština održava se svake četiri godine. Osim redovnih, sjednice Skupštine mogu biti izvanredne, tematske i svečane.

Članak 23.

Redovitu i izbornu Skupštinu saziva predsjednik na temelju odluke Predsjedništva HFD-a. Izvanredna sjednica Skupštine može se sazvati i na prijedlog Nadzornog odbora ili na prijedlog najmanje jedne petine članova HFD-a. Ako Predsjedništvo na zahtjev predlagача ne sazove izvanrednu sjednicu Skupštine u roku od 30 dana, sazvat će je predlagачi.

Članak 24.

Skupština donosi temeljne odluke u upravljanju HFD-om, a napose:

- donosi i mijenja Statut HFD-a

- donosi program rada HFD-a, financijski plan i završni račun
- bira Predsjedništvo i Nadzorni odbor, daje im razrješnice ili ih opoziva
- potvrđuje odluke o osnivanju ili ukidanju odjela, podružnica, časopisa, izdanja HFD-a
- donosi konačne odluke o žalbama u svezi s učlanjivanjem ili brisanjem iz članstva
- određuje iznos članarine
- donosi i druge bitne odluke o djelovanju HFD-a.

Članak 25.

Skupština odlučuje pravovaljano ako je na sjednici Skupštine nazočna nadpolovična većina svih članova HFD-a. Skupština donosi odluke većinom glasova nazočnih članova, a u pravilu glasovanjem. Ako u vrijeme određeno za početak rada sjednice Skupštine zbog opravdanih razloga nije nazočan potreban broj članova, početak zasjedanja odgađa se za pola sata, a potom je Skupština vlasna odlučivati, ne ubrajajući u kvorum opravdano nenazočne članove. Sjednicu Skupštine vodi radno predsjedništvo, a o radu Skupštine vodi se zapisnik.

2. PREDSJEDNIŠTVO

Članak 26.

Predsjedništvo HFD-a kolektivni je izvršni organ Skupštine, koji između dva ju zasjedanja organizira rad HFD-a.

Članak 27.

U Predsjedništvo Skupština bira petnaest članova HFD-a. Članovi Predsjedništva biraju se na četiri godine, a mogu se birati još jednom uzastopno.

Članak 28.

Predsjedništvo iz svojeg sastava bira predsjednika, potpredsjednika, tajnika, zamjenika tajnika i blagajnika HFD-a,

te određuje njihov djelokrug rada. Odgovorni su Predsjedništvu i Skupštini HFD-a.

Članak 29.

Predsjedništvo radi u sjednicama, sastaje se prema potrebi, a najmanje tri puta godišnje. Sjednice saziva i vodi predsjednik ili, u slučaju njegove spriječenosti, potpredsjednik. Predsjedništvo donosi odluke većinom glasova svih svojih članova. Dužnost je Predsjedništva da održi sjednicu ako to zatraži Skupština, pojedini odjel, uredništvo ili podružnica. Sjednici Predsjedništva mogu biti nazočni i ostali članovi HFD-a, ali bez prava odlučivanja.

Članak 30.

Predsjedništvo napose obavlja ove poslove:

- utvrđuje prijedlog Statuta i drugih akata, te njihovih izmjena i dopuna
- priprema prijedlog odluka koje donosi Skupština
- upravlja svekolikim radom HFD-a, izdavačke djelatnosti, odjela i podružnica
- potvrđuje prijem članova i donosi odluke o brisanju iz članstva
- upravlja cjelokupnom imovinom HFD-a i brine se za namjensko trošenje sredstava
- odlučuje o novčanim nagradama osobama koje obavljaju određene poslove za potrebe društva
- podnosi Skupštini izvještaj o svom radu.

Članak 31.

Predsjedništvo je za svoj rad odgovorno Skupštini. Predsjedništvu ili članu Predsjedništva može prestati mandat i opozivom. Odluku o opozivu donosi Skupština.

Članak 32.

Predsjednik HFD-a:

- predstavlja i zastupa HFD
- saziva Skupštinu na temelju odluke Predsjedništva
- saziva i vodi sjednice Predsjedništva
- brine se o provedbi odluka Skupštine i Predsjedništva
- izvještava Predsjedništvo i Skupštinu o radu HFD-a i o svom radu
- obavlja i druge poslove pri upravljanju ukupnom djelatnošću HFD-a.

Predsjednika u slučaju spriječenosti zamjenjuje potpredsjednik, a u slučaju potrebe i drugi član Predsjedništva kojeg ono odredi.

3. NADZORNI ODBOR

Članak 33.

Nadzorni odbor HFD-a brine se o čuvanju načela sadržanih u Statutu HFD-a te nadzire materijalno i novčano poslovanje HFD-a. Nadzorni odbor bira Izborna skupština, sastoji se od pet članova, a mandat članova traje četiri godine. Članovi Nadzornog odbora ne mogu biti članovi Predsjedništva.

V. MATERIJALNO – NOVČANO POSLOVANJE

Članak 34.

Za obavljanje svoje djelatnosti HFD ostvaruje novčana sredstva:

- od nadležnih republičkih, gradskih, općinskih tijela
- od prihoda ostvarenih djelatnošću HFD-a
- od članarine
- iz drugih izvora.

Članak 35.

Na temelju programa rada HFD-a planira se stjecanje i potrošnja novčanih sredstava, osobito namjensko korištenje (časopisi, odjeli). Financijski plan usvaja Skupština na prijedlog Predsjedništva, koje prati i organizira izvršenje

plana i podnosi izvještaj Skupštini. Financijsku dokumentaciju potpisuju osobe koje ovlasti Predsjedništvo.

Članak 36.

Blagajnički, knjigovodstveni i administrativni poslovi HFD-a povjeravaju se stručnim osobama uz nagradu ili bez nagrade odlukom Predsjedništva. Osobe koje obavljaju te poslove vode potrebnu dokumentaciju u skladu s postojećim zakonima i odgovarajućim odlukama organa HFD-a. O svom radu izvještava Predsjedništvo i Skupštinu.

Članak 37.

U slučaju potrebe, a radi ostvarivanja programskih zadaća, HFD može za obavljanje administrativno-tehničkih, materijalno-financijskih i drugih poslova osnovati stručnu službu s potrebnim brojem zaposlenih radnika. Međusobna prava, obveze i odgovornosti radnika stručne službe i HFD-a uredit će se sporazumom ili ugovorom u skladu sa zakonskim propisima.

VI. JAVNOST RADA

Članak 38.

Rad je HFD-a javan. Javnost se osigurava održavanjem javnih skupova i sastanaka, redovitim objavljivanjem rezultata rada HFD-a i njegovih članova, izdavačkom djelatnošću HFD-a te obavještavanjem o radu u sredstvima javnog priopćavanja. Sjednice organa upravljanja HFD-a otvorene su, mogu im prisustvovati predstavnici sredstava javnog priopćavanja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

O prestanku rada HFD-a odluku donosi Skupština HFD-a. Odlukom o prestan-

ku rada mora se odlučiti i o imovini HFD-a, tako da se označi pravni slijednik koji će biti nosilac imovinskih prava i obveza HFD-a.

Članak 40.

Ovaj Statut HFD-a usvojen je 28. veljače 1992. na sjednici godišnje Skupštine, stupa na snagu danom usvajanja, a time prestaje vrijediti dosadašnji Statut HFD-a.

HRVATSKI NA BBC I GLASU AMERIKE

U lipnju 1991. godine britansko ministarstvo vanjskih poslova naredilo je državnom radiju BBC da od jeseni svoj program za inozemstvo emitira posebno na hrvatskom, a posebno na srpskom jeziku. To se i ostvarilo i od 29. rujna hrvatsku emisiju možete slušati svaki dan od 13 do 13.15 i od 19 do 19.30 na kratkim valovima.

Od 1. siječnja ove godine i Glas Amerike uveo je i posebne emisije na hrvatskome književnom jeziku a posebno na srpskom.

(S. B.)

ISPRAVAK

U članku Ede Pivčevića *Prvi turistički hrvatsko-njemački rječnik* (Jezik, prosinac 1991) na str. 46, zadnji redak drugoga odlomka ispred izraza *hojr off* greškom je dodana kratica *engl.* a ispred izraza *hore auf* kratica *njem.* Budući da su to oba njemačka izraza u dva različita pravopisa, od kojih je prvi von Harffov a drugi moderni, ispričavamo se stoga autoru i čitateljima.

Ur.